

Kaarinan kaupunki

Sosiaali- ja terveystalvelut
Omaishoito

]

Kaupunginhallitus
1.12.2014, Liite 235/2014

Perusturvalautakunta
20.9.2016 §115

1 (6)

OMAISHOIDON TUEN MYÖNTÄMISPERUSTEET 1.7.2016 ALKAEN 65 VUOTTA TÄYTTÄNEILLE

1 Yleistä omaishoidon tuesta

Omaishoidon tukea koskevan lainsäädännön (Omaishoitolaki 937/2005 1§) tarkoituksena on edistää hoidettavan edun mukaista omaishoidon toteuttamista turvaamalla riittävät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut sekä hoidon jatkuvuus ja omaishoitajan työn tukeminen.

Omaishoidon tuen myöntämisperusteet päättää kaupunki säännösten sallimissa rajoissa. Omaishoidon tukea myönnetään talousarviossa annetun määrärahan mukaan. Omaishoidon tukeen ei ole subjektiivista oikeutta. Oikeutta ei muodostu sillä, että hoidettavalle on aiemmin myönnetty omaishoidontukea. Tuki kohdennetaan eniten hoitoa ja huolenpitoa tarvitseville henkilöille. Omaishoidon tuki ei ole toimeentuloturvaetus, vaan se on korvaus omaishoitajan antamasta hoidosta ja huolenpidosta. Omaishoito on aina päivittäiseen henkilökohtaiseen hoitoon ja huolenpitoon annettavaa apua, ei ainoastaan kodin ulkopuolista asiointia ja taloustöitä. Hoidon tulee myös olla sitovampaa ja vaativampaa verrattuna perheenjäsenten normaaliin huolenpitoon.

Omaishoidolla tarkoitetaan vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotiloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla.

Omaishoitosopimuksella tarkoitetaan hoitajan ja kunnan välistä toimeksiantosopimusta hoidon järjestämisestä.

Omaishoitajalla tarkoitetaan hoidettavan omaista tai läheistä, joka on tehnyt omaishoitosopimuksen.

Omaishoidon tuella tarkoitetaan kokonaisuutta, joka muodostuu hoidettavalle annettavista tarvittavista palveluista sekä omaishoitajalle annettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja omaishoitoa tukevista palveluista (Omaishoitolaki 937/2005 2§). Omaishoidon tuki on aina rahallinen palkkio, johon voi lisäksi sisältyä sovittu määrä palveluja. Hoitopalkkio määräytyy hoidon sitovuuden ja vaativuuden perusteella.

Kunta voi myöntää omaishoidon tukea, jos

- 1) henkilö alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai vastaavanlaisen syyn vuoksi tarvitsee kotiloissa hoitoa tai muuta huolenpitoa;
- 2) hoidettavan omainen tai muu hoidettavalle läheinen henkilö on valmis vastaamaan hoidosta ja huolenpidosta tarpeellisten palveluiden avulla;
- 3) hoitajan terveys ja toimintakyky vastaavat omaishoidon asettamia vaatimuksia;

- 4) omaishoito yhdessä muiden tarvittavien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kanssa on hoidettavan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden kannalta riittävää;
- 5) hoidettavan koti on terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva; ja
- 6) tuen myöntämisen arvioidaan olevan hoidettavan edun mukaista.

2 Omaishoidon tuen hakeminen

Omaishoidon tukea haetaan omaishoidon tuen hakemuksella. Hakemuslomakkeita saa mm. omaishoidon palveluohjaajalta, Omaishoidon tukikeskus Visiitistä, yhteispalvelupisteistä, kotihoidon henkilökunnalta, terveyskeskuksesta sekä Kaarinan internet-sivuilta. Hakemus palautetaan omaishoidon palveluohjaajalle.

Omaishoidon palveluohjaajana toimii Marjaana Brunou puh. 02 588 3601 tai 050 373 2660, puhelinaika on arkisin klo 9-10.

Osoite: Visiitti, Rantayrtykatu 1, 20780 Kaarina

3 Hoitoisuuden arviointi

Omaishoidon tuen tarve ja omaishoidon kokonaistilanne arvioidaan parityönä tehtävällä kotikäynnillä kaikissa tapauksissa yksilöllisesti. Omaishoidon tukea arvioitaessa otetaan huomioon hoidettavan ja hoitajan kokonaistilanne, sosiaalinen ympäristö, hoidettavan fyysinen ja psyykinen kunto ja hoitajan valmiudet omaishoitajan tehtävään. Ratkaiseva tekijä on edellä mainituista seikoista johtuva hoidon sitovuus ja vaativuus. Omaishoito on aina henkilökohtaiseen hoitoon annettavaa apua, ei ainoastaan kodin ulkopuolista asiointia tai taloustöitä.

Omaishoidon tuen keskeisimmät myöntämiskriteerit ovat hoidon sitovuus ja avuntarve. Tukea myönnetään, kun kotona tapahtuva hoito, huolenpito ja valvonta on päivittäistä ja hoitotyö on sitovaa. Mikäli perushoidon hoitovastuu on kotihoidolla, ei ole kyseessä omaishoitotilanne. Omaishoitoa tukeva kotihoito on omaishoidettavan hoitoa.

Hoitoa tarvitsevan henkilön kotikunnan tulee olla Kaarina.

Omaishoidon tukea ei myönnetä lyhytaikaiseen, tilapäiseen hoitotarpeeseen. Tästä on poikkeuksena saattohoitotilanne.

4 Omaishoitajaa koskevat kriteerit

Hoitajan tulee olla hoidettavan omainen tai muu hoidettavalle läheinen henkilö. Omaishoidon tukea voidaan myöntää vain, jos hoitajan terveys ja toimintakyky vastaavat omaishoidon asettamia vaatimuksia (Omaishoitolaki 937/2005 § 3). Omaishoitajan tulee

omata riittävät henkiset ja fyysiset voimavarat kyetäkseen kantamaan vastuun hoidettavasta sekä takaamaan hänelle asianmukaisen ja turvallisen hoidon. Hoito-olosuhteiden tulee olla hoidettavaan nähden tarkoituksenmukaiset.

Omaishoitajalta edellytetään terveystensä, hoitotaitojensa, soveltuvuutensa, voimavarojensa ja elämäntilanteensa puolesta sopivuutta tehtävään. Jos omaishoitajan terveydentila tai hoitajan ikä ja toimintakyky rajoittavat hänen toimimistaan omaishoitajana, voidaan omaishoidon tuki olla myöntämättä tai irtisanoa / purkaa.

Omaishoitajan tulee asua samassa taloudessa tai riittävän lähellä, jotta päivittäinen avunanto on mahdollista.

5 Päätös omaishoidon tuesta

Omaishoidon tukena myönnetään hoitopalkkio ja sen lisäksi yksilöllisesti harkinnan mukaan ja asiakkaan kanssa sopien omaishoitajuutta tukevia palveluita. Omaishoidon palkkiosta osa voidaan asiakkaan kanssa sopien korvata siivouspalveluseleillä.

Omaishoidon tuki myönnetään toistaiseksi. Erityisestä syystä sopimus voi olla määräaikainen (Omaishoitolaki 973/2005 8 §). Määräaikainen sopimus voidaan tehdä esimerkiksi silloin, kun hoidettava on kasvava ja kehittyvä lapsi.

Omaishoidon tuen maksatus alkaa hakemuskuukauden alusta lukien.

Omaishoidon tukena myönnettävän hoitopalkkion määrä tarkistetaan kalenterivuositain indeksitarkistuksella.

6 Sopimus omaishoidon tuesta

Omaishoitosopimuksella tarkoitetaan hoitajan ja kaupungin välistä toimeksiantosopimusta omaishoidon järjestämisestä (Omaishoitolaki 937/2005 2 §). Sopimuksesta ilmenee mm. hoitopalkkion suuruus, arvio hoidon kestosta, sopimuksen irtisanominen ym. hoitoa koskevat seikat. Omaishoitosopimus sisältää tiedot hoitopalkkion määrästä ja maksutavasta ja oikeudesta vapaapäiviin.

Sopimuksen liitteeksi laaditaan hoito- ja palvelusuunnitelma (Omaishoitolaki 937/2005 8 §), mikä sisältää hoitajan antaman hoidon lisäksi arvion niistä palveluista, joita tarvitaan hoidon turvaamiseksi.

Omaishoidon tuki on verotettavaa tuloa. Tuki maksetaan kuukausittain kuukauden viimeisenä päivänä. Alle 68-vuotias omaishoitaja on oikeutettu peruseläketurvaan. Kaupungilla on tapaturmavakuutuslain mukainen vakuutus hoitajille omaishoitotyössä sattuvien tapaturmien varalta.

Kunta voi irtisanoa omaishoitosopimuksen päättymään aikaisintaan irtisanomista seuraavan kahden ja omaishoitaja irtisanomista seuraavan yhden kuukauden kuluttua. Jos sopimuksen jatkaminen vaarantaa hoidettavan tai omaishoitajan terveyden tai turvallisuuden, sopijapuolet voivat purkaa sopimuksen välittömästi (Omaishoitolaki 937/2005 9 §). Tarvittaessa omaishoitajalta voidaan vaatia lääkärintodistus.

Mikäli hoito on keskeytynyt yhtäjaksoisesti vähintään kuukauden ajaksi, keskeytyy tuen maksaminen. Muutosten ilmoitusvelvollisuus on omaishoitajalla.

Hoitajalla on oikeus pitää lakisääteistä vapaata kolme vuorokautta sellaista kalenterikuukautta kohti, jonka aikana hän on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin (Omaishoitolaki 937/2005 4§). Tämä tarkoittaa tukiluokan 1 ja 2 omaishoidon sopimuksia. Tukiluokka 3:n hoitajalla on oikeus pitää vapaata kaksi vuorokautta kalenterikuukautta kohti. Omaishoidettavan hoito järjestetään kaupungin osoittamassa hoitopaikassa. Vapapäivistä peritään asiakasmaksulain (734/1992, 6 b §) mukainen veloitus.

Omaishoidon tukiluokkakriteerit 1.7.2016 alkaen

Omaishoidon tuen määrä on sidoksissa hoidon sitovuuteen, hoitajan antaman avun määrään sekä muiden palveluiden käyttöön. Omaishoito myönnetään rahallisena omaishoidon tukena ja tarvittaessa palveluina.

Omaishoitoa voidaan tukea 1-2 kertaa viikossa: päivätoiminta tai kotihoito. Kotihoidon sairaanhoidolliset tehtävät ovat aina maksullisia.

Hoitoisuutta ja toimintakykyä arvioidaan RAVA- toimintakykymittarilla ja muistisairaiden kohdalla tarvittaessa erilaisilla muistitesteillä. Lääkärinlausunto tai asiantuntijalausunto voi toimia hakemuksen tukena, mutta ei ole välttämätön. Hoidettavan toimintakyky on ratkaiseva, ei pelkkä diagnoosi. (Rava-toimintakykymittari mittaa selviytymistä ja toimintakykyä ja sen tulokseksi saadaan arvioinnissa käytettävä indeksi.)

Hoitopalkkio voidaan sopia säädettyä määrää pienemmäksi, jos hoidon sitovuus on vähäisempää kuin mitä Omaishoitolain 4 § 1 momentissa edellytetään (omaishoitaja on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin) ja hoidon ja huolenpidon tarve on vähäistä, taikka siihen on hoitajan esittämä erityinen syy (Omaishoitolaki 937/2005 5§).

Tukiluokka 1

Hoitopalkkio 740,60 euroa / kk, 1.1.2019 alkaen

Tähän tukiluokkaan kuuluvat henkilöt, jotka tarvitsevat runsaasti hoitoa, huolenpitoa ja valvontaa jatkuvasti päivittäin. Hoitotyö on erityisen sitovaa ja vaativaa ympäri vuorokauden.

- Hoito kotona on vaihtoehto laitoshoidolle tai tehostetulle palveluasumiselle (hoitoisuusluokka 2).
- Hoidettavalla on ympärivuorokautinen, runsas henkilökohtaisen hoidon ja valvonnan tarve (esim. vuodehoidettava, vaikeasti liikuntaesteinen, vaikeasti muistisairas tai vaikeasti kehitysvammainen).
- Hoitotyö on fyysisesti ja/tai psyykkisesti erityisen raskasta ja sitovaa.
- Hoidettava ei voi olla ollenkaan yksin.
- Hoitaja ei voi olla ansiotyössä kodin ulkopuolella.
- Viitteellinen RAVA- indeksi 3 tai yli 3. Muistisairaiden kohdalla RAVA-toimintakykymittarin tulos voidaan kertoa 1,2:lla, joka kuvaa paremmin asiakkaan hoidon tarvetta.

Tukiluokka 2

Hoitopalkkio 539,82 euroa / kk 1.1.2019 alkaen

Tähän tukiluokkaan kuuluvat henkilöt, jotka tarvitsevat runsaasti hoitoa, huolenpitoa ja valvontaa. Hoitotyö on sitovaa ja vaativaa ympäri vuorokauden.

- Hoito kotona on vaihtoehto laitoshoidolle tai tehostetulle palveluasumiselle (hoitoisuusluokka 1).
- Hoidettavalla on päivittäinen runsas henkilökohtaisen hoidon ja seurannan tarve.
- Hoidettava voi olla yksin enintään 1-2 tuntia kerrallaan, mutta ei voi asua yksin.
- Viitteellinen RAVA- indeksi 2,5. Muistisairaiden kohdalla RAVA-toimintakykymittarin tulos voidaan kertoa 1,2:lla, kuvaa paremmin asiakkaan hoidon tarvetta.

Tukiluokka 3

Hoitopalkkio 399,91 euroa / kk 1.1.2019 alkaen

Tähän tukiluokkaan kuuluvat henkilöt, jotka tarvitsevat päivittäin hoitoa, huolenpitoa ja valvontaa. Hoitotyö on sitovaa.

- Hoito kokona on vaihtoehto päivittäisille kotihoiton palveluille tai palveluasumiselle.

- Hoidettavalla on päivittäinen henkilökohtaisen hoidon ja valvonnan tarve.
- Hoidettava tarvitsee apua ja ohjausta useamman kerran päivässä päivittäisissä toiminnoissa, henkilökohtaiseen hoitoon liittyvissä toimissa ja asioista huolehtimisessa.
- Hoidettava voi olla yksin joitakin tunteja.
- Hoidettava ei pääsääntöisesti tarvitse hoitoa, huolenpitoa ja valvontaa ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin.
- Viitteellinen RAVA- indeksi 2. Muistisairaiden kohdalla RAVA-toimintakykymittarin tulos voidaan kertoa 1,2:lla, joka kuvaa paremmin asiakkaan hoidon tarvetta.

Erityistukiluokka

Hoitopalkkio 1417,51 euroa / kk 1.1.2019 alkaen

Tähän tukiluokkaan kuuluvat henkilöt, jotka tarvitsevat runsaasti hoitoa ja huolenpitoa ja hoitotyö on sitovaa ja vaativaa ympäri vuorokauden raskaan siirtymävaiheen aikana.

- Tuki myönnetään saattohoitovaiheessa tai hoidettavan toipuessa vakavasta sairaudesta, kun hoitaja jää pois työstä kokopäiväisesti hoitamaan hoidettavaa eikä saa muuta korvausta ansiotulon menetyksestä.
- Tuki voidaan edellä mainituissa tilanteissa myöntää, kun hoidon arvioidaan olevan lyhytaikaista ja sitä maksetaan enintään puolen vuoden ajalta.